

NPO DETAILANALYSE

2025-02-19_VPWON_1360365

Uitzending: NPO-Sending | 2025-02-19 | Geanalyseerd op: 2026-05-22 20:38

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE

5.5/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	Links	Links	Links	Links	Midden	Midden	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R)

4.5 / 10

Evenwichtig

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

← Links

Rechts →

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XES.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Het kabinet-Schoof (aangetreden juli 2024) is een extraparlamenteair kabinet bestaande uit PVV, VVD, NSC en BBB. Premier Dick Schoof is partijloos. De PVV van Geert Wilders is met 37 zetels de grootste regeringspartij. De oppositie wordt aangevoerd door GL-PvdA (25 zetels), gevolgd door D66 (9 zetels), CDA (5 zetels), SP (5 zetels), BBB (7 zetels als regeringspartij), SGP (3 zetels), PvdD (3 zetels), CU (3 zetels), FvD (3 zetels) en DENK.

Partij	CHES L-R	Zetels	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1,1	5	Oppositie	Sociaaleconomisch links, anti-markt
GL-PvdA	2,4	25	Oppositie (grootste)	Klimaat, humanaan asielbeleid, eerlijk delen
PvdD	2,5	3	Oppositie	Dierenrechten, klimaat, links-progressief
D66	4,8	9	Oppositie	Liberaal-progressief, pro-EU, onderwijs
CDA	5,5	5	Oppositie	Christendemocratisch, midden-rechts
NSC	5,8	20	Regering	Bestaanszekerheid, rechtsstaat, beheersbare migratie
CU	6,0	3	Oppositie	Christelijk-sociaal, midden-rechts
VVD	7,0	24	Regering	Vrije markt, liberaal-rechts, streng migratiebeleid
BBB	7,5	7	Regering	Agrarisch-populistisch, boerenbescherming, rechts
SGP	7,8	3	Oppositie	Reformatorisch, ver rechts
PVV	9,2	37	Regering (grootste)	Anti-islam, asielstop, nationaal-populistisch
FvD	9,5	3	Oppositie	Extreemrechts, soevereiniteit, anti-establishment

De belangrijkste politieke conflictlijn betreft het migratiebeleid: de coalitie streeft naar een historisch streng asielbeleid, terwijl de linkse oppositie pleit voor een humaner systeem. Een tweede spanningslijn is de verhouding tussen de PVV als dominante regeringspartij en de democratische rechtsstaat, waarbij critici wijzen op de unieke partijstructuur van de PVV. Ten derde speelt de internationale positie van Nederland een rol, met name de houding tegenover de VS onder Trump en de steun aan Oekraïne. Tot slot is er spanning rond het stikstofbeleid en de positie van de landbouwsector, waarbij BBB en PVV tegenover klimaatgerichte partijen staan.

De Nederlandse publieke omroep (NPO) opereert onder de Mediawet 2008, waarvan artikel 2.1 pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist over het totale aanbod. Het NPO-systeem is gefragmenteerd: omroepverenigingen zoals BNNVARA, AVRO-TROS en KRO-NCRV dragen elk een eigen redactionele verantwoordelijkheid. Geert Wilders en de PVV hebben de NPO herhaaldelijk bekritiseerd als "linkse omroep", wat de verhouding tussen de grootste regeringspartij en de publieke omroep structureel onder druk zet.

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

Beoordeling per partij

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingweergave vs. Partijprogrammapositie
PVV	-3	19:14–32:53 "Het is een gesloten bolwerk" / "ze leggen dus minder verantwoording af" / "politiek gemarginaliseerd" — Programmapositie: PVV benadrukt volksvertegenwoordiging, directe democratie en kiezersbelang — Vertekend: de uitzending presenteert de partijstructuur uitsluitend als democratisch deficit, zonder de PVV-redenering (bescherming tegen kapers, kiezersbelang boven partijbelang) serieus te wegen
VVD	0	Niet inhoudelijk behandeld als partij — Programmapositie: niet aan de orde — Weggelaten
GL-PvdA	0	Niet behandeld — Programmapositie: niet aan de orde — Weggelaten
NSC	+1	26:12–26:18: Nicolien van Vroonhoven wordt feitelijk correct vermeld als "nummer twee van NSC" in context van onbereikbaarheid PVV — Programmapositie: NSC benadrukt betrouwbare overheid en samenwerking — Neutraal weergegeven
D66	0	Niet behandeld — Weggelaten
BBB	0	Niet behandeld — Weggelaten
CDA	0	Niet behandeld — Weggelaten
SP	0	Niet behandeld — Weggelaten

Score-toelichting:

- +5 = Partijprogrammaposities correct en volledig weergegeven
- 0 = Partij/thema niet in uitzending
- -5 = Partijprogrammaposities actief vertekend of onjuist weergegeven

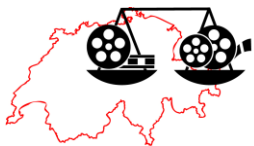
Samenvatting Partijbias

- Meest nauwkeurige weergave: NSC (Score +1) — feitelijk correct vermeld in beperkte context
- Sterkste vertekening: PVV (Score -3) — partijstructuur uitsluitend als democratisch probleem geframed, zonder serieuze weergave van de PVV-eigen redenering
- Gemiddelde afwijking van 0: 0,4 (op basis van gescoorde partijen)
- Conclusie: De uitzending behandelt de PVV als enige partij inhoudelijk uitgebreid, maar doet dit vanuit een eenzijdig kritisch perspectief. De PVV-redenering voor haar gesloten structuur (bescherming tegen interne machtsovername, kiezersbelang boven partijbelang) wordt weliswaar kort aangehaald (22:27–22:46), maar vervolgens niet serieus gewogen tegenover de kritische framing. Andere partijen komen niet inhoudelijk aan bod, waardoor vergelijkende toetsing ontbreekt.

Links-Rechts-Algemene Tendens

TENDENTIESCORE: +1,8

INDELING: Links-begunstigend

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Motivering: De uitzending besteedt de grootste aandacht aan een kritisch portret van de PVV, de grootste rechtse regeringspartij, zonder vergelijkbare kritische analyse van linkse of andere partijen. Het Oekraïne-segment positioneert Trumps (rechts-populistische) standpunten consequent als feitelijk onjuist en moreel verwerpelijk, terwijl het Europese en Oekraïense narratief als vanzelfsprekend referentiekader geldt. Het AfD-segment (33:11–40:14) behandelt de opkomst van rechts in Duitsland primair vanuit een sociaaleconomisch verklaringskader, maar zonder vergelijkbare analyse van linkse partijopkomst of -falen.

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: Nieuwsuur
- Datum: 19.02.2025
- Lengte (geschat uit transcript):
- Presentator/Reporter: Presentator niet bij naam genoemd in transcript; verslaggevers: Gert-Jan Dennekamp (Oekraïne), Renée van Hest en Jeroen Stans (PVV-onderzoek), Arjan Noorlander (politiek duider), niet-genoemde reporter (Gelsenkirchen/AfD), niet-genoemde reporter (Hind Rajab Foundation)

Persoon	Functie	Partij/Affiliatie	Politiek Spectrum
Gert-Jan Dennekamp	NPO-correspondent Oekraïne	NPO/Nieuwsuur	Neutraal (journalist)
Arjan Noorlander	Politiek duider Nieuwsuur	NPO/Nieuwsuur	Neutraal (journalist)
Renée van Hest	Onderzoeksjournalist Nieuwsuur	NPO/Nieuwsuur	Neutraal (journalist)
Jeroen Stans	Onderzoeksjournalist Nieuwsuur	NPO/Nieuwsuur	Neutraal (journalist)
Anonieme PVV-Kamerleden (17x)	Kamerleden	PVV	Ver rechts (9,2)
Nicolien van Vroonhoven	Kamerlid (nr. 2 NSC)	NSC	Midden-rechts (5,8)
Pastoraal werker Gelsenkirchen	Pastoraal werker	Geen partij	Niet-partijgebonden
Friedhelm Rikowski	AfD-kandidaat Gelsenkirchen	AfD	Ver rechts
Woordvoerder Hind Rajab Foundation	Juridisch activist	Hind Rajab Foundation	Pro-Palestijns
Geert Wilders	PVV-leider (geciteerd/getoond)	PVV	Ver rechts (9,2)

Hoofdthema

De uitzending behandelt drie hoofdonderwerpen: (1) de diplomatieke crisis rond Oekraïne door Trumps uitspraken, (2) een kritisch portret van de interne werking van de PVV-fractie, en (3) de opkomst van de AfD in Duitsland, met als rode draad de druk op democratische normen en instituties.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. EXPERTENKEUZE

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wie komt als expert aan het woord?

Expert 1: Arjan Noorlander — Politiek duider Nieuwsuur

Tijdstempel: 19:45–32:53

Uitspraak: "Ze leggen dus minder verantwoording af." / "Je kunt ook zeggen dat daardoor de positie van 36 kamerleden eigenlijk onduidelijk blijft en ook politiek gemarginaliseerd."

Inkadering: Noorlander is in dienst van Nieuwsuur/NPO en presenteert zijn analyse als neutrale duiding. Hij maakt echter normatieve kwalificaties ("minder verantwoording", "gemarginaliseerd") zonder deze te onderbouwen met vergelijkend onderzoek of externe expertise.

Ontbrekende tegenstem: Een constitutioneel jurist of politicoloog had de PVV-structuur kunnen vergelijken met andere partijmodellen in Europa en de juridische kwalificaties kunnen toetsen.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: NPO/Nieuwsuur — publiek gefinancierd via de rijksoverheid. Structureel afhankelijk van politieke goodwill voor budgettaire beslissingen; de PVV als grootste regeringspartij heeft herhaaldelijk de NPO bekritiseerd als "linkse omroep".

(b) MANDAAT: Noorlanders mandaat als politiek duider is compatibel met analyse, maar niet met normatieve kwalificaties over democratische kwaliteit zonder externe toetsing.

D1 Belangenconflict: -1 — NPO heeft institutioneel belang bij kritische berichtgeving over PVV als politieke dreiging voor de omroep

D2 Persoonlijk risico: +1 — Noorlander riskeert reputatieschade bij onjuiste analyse, maar geen existentieel risico

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Politiek journalist met ervaring, maar geen constitutioneel jurist of politicoloog

D4 Meningsconsistentie: 0 — Geen eerdere uitspraken beschikbaar voor vergelijking

D5 Emotionalisering vs. data: 0 — Combineert cijfers (moties, amendementen) met normatieve kwalificaties

D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron (duiding op basis van gesprekken met anonieme bronnen)

• TOTAAL: +1 → BRONLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: Noorlanders analyse wordt gepresenteerd als neutrale politieke duiding, terwijl hij normatieve kwalificaties maakt ("minder verantwoording", "gemarginaliseerd") die een politiek oordeel impliceren. Dit is Techniek nr. 2 (bronkeuze als framing).

Expert 2: Gert-Jan Dennekamp — NPO-correspondent Oekraïne

Tijdstempel: 05:22–14:28

Uitspraak: "En al helemaal niet als ze van een bondgenoot Trump dezelfde dingen horen als van de vijand Poetin."

Inkadering: Dennekamp rapporteert vanuit Oekraïne en presenteert het Oekraïense perspectief als het dominante referentiekader. De kwalificatie "vijand Poetin" is een normatief oordeel, geen feitelijke journalistieke observatie.

Ontbrekende tegenstem: Een correspondent in Moskou of Washington had het Russische respectievelijk Amerikaanse perspectief kunnen toelichten.

Brondieptecheck:

(a) **FINANCIERING:** NPO — publiek gefinancierd. Zie boven.

(b) **MANDAAT:** Correspondent ter plaatse; mandaat is feitelijke verslaggeving, niet normatieve duiding.

D1 Belangenconflict: -1 — Embedded in Oekraïne; structurele nabijheid tot Oekraïens perspectief

D2 Persoonlijk risico: +2 — Verslaggeving nabij front impliceert persoonlijk risico; verhoogt geloofwaardigheid van aanwezigheid

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Ervaren correspondent, maar geen geopolitiek analist

D4 Meningsconsistentie: 0 — Niet toetsbaar

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Sterk emotioneel gekleurd ("vijand Poetin", "bondgenoot Trump")

D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron (gesprekken met lokale bronnen)

• TOTAAL: +1 → BRONLICHT: GEEL

(c) **VAKBEKWAAMHEID:** Dennekamps verslaggeving wordt gepresenteerd als objectieve correspondentie, terwijl hij normatieve kwalificaties gebruikt die het Oekraïense narratief als vanzelfsprekend referentiekader positioneren.

Expert 3: Woordvoerder Hind Rajab Foundation

Tijdstempel: 16:02–17:21

Uitspraak: "Er waren twee IDF-soldaten waarvan één oorlogsmisdadiger is, wat ons betreft."

Inkadering: De woordvoerder van een pro-Palestijnse advocacy-organisatie wordt gepresenteerd als juridische autoriteit over oorlogsmisdaden, zonder dat zijn kwalificaties of de juridische grondslag van de claim worden getoetst.

Ontbrekende tegenstem: Een internationaal strafrechtjurist of Israëliische woordvoerder had de juridische claim kunnen toetsen.

Brondieptecheck:

(a) **FINANCIERING:** Hind Rajab Foundation — private stichting, opgericht na de dood van het Palestijnse meisje Hind Rajab in Gaza. Financiering niet transparant in uitzending.

(b) **MANDAAT:** Advocacy-organisatie met expliciet pro-Palestijns mandaat; structureel incompatibel met neutrale juridische beoordeling.

D1 Belangenconflict: -2 — Organisatie heeft institutioneel belang bij kwalificatie van IDF-soldaten als oorlogsmisdadigers

D2 Persoonlijk risico: +1 — Juridische procedures impliceren enig persoonlijk risico

D3 Vakbekwaamheid: -1 — Advocacy-organisatie, geen onafhankelijk juridisch tribunaal

D4 Meningsconsistentie: -1 — Organisatie is per definitie partijdig in dit conflict

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Claim "oorlogsmisdadiger" zonder juridisch bewijs of vonnis

D6 Bronniveau: -2 — Tertiaire bron (advocacy-organisatie die eigen claims maakt)

• TOTAAL: -6 → BRONLICHT: ROOD

(c) **VAKBEKWAAMHEID:** De woordvoerder wordt gepresenteerd als juridische autoriteit, terwijl de organisatie een partijdige advocacy-rol heeft. De claim "oorlogsmisdadiger" wordt niet getoetst aan juridische standaarden.

Ontbrekende expertengroepen:

- Constitutioneel jurist over PVV-partijstructuur
- Geopolitiek analist over Trump-Oekraïne-Rusland
- Internationaal strafrechtjurist over IDF-claims

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Arjan Noorlander — Politiek duider Nieuwsuur	-1	+1	+1	0	0	0	+1	GEEL

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Gert-Jan Dennekamp — NPO-correspondent Oekraïne	-1	+2	+1	0	-1	0	+1	GEEL
Woordvoerder Hind Rajab Foundation	-2	+1	-1	-1	-1	-2	-6	ROOD

Samenvatting (Matrixresultaat als gestructureerde lijst):

- Noorlander: GEEL (+1) — Politiek duidelijker met institutioneel belang; normatieve kwalificaties onvoldoende onderbouwd
- Dennekamp: GEEL (+1) — Correspondent met structurele nabijheid tot Oekraïens perspectief; emotioneel gekleurd taalgebruik
- Hind Rajab Foundation: ROOD (-6) — Partijdige advocacy-organisatie gepresenteerd als juridische autoriteit; structureel onbetrouwbaar als neutrale bron

2. BRONKEUZE

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: Anonieme PVV-Kamerleden (17 personen)

Tijdstempel: 19:41–32:53 — Uitspraak: "Ze beschrijven hoe hun fractie is georganiseerd."

- (a) **Financiering en dragerschap:** Kamerleden betaald door de staat; anoniem, dus niet individueel toetsbaar.
- (b) **Structureel belangenconflict:** Anonieme bronnen kunnen niet worden getoetst op consistentie, motivatie of selectiebias. De selectie van 17 van de 37 PVV-Kamerleden is niet transparant; het is onduidelijk of dit een representatieve steekproef is of een selectie van kritische stemmen.
- (c) **Ontbrekende tegenbron:** PVV-Kamerleden die de structuur positief beoordelen komen niet aan het woord; de officiële PVV-reactie ontbreekt (vermeld: geen reactie ontvangen).

Bron 2: CBS-cijfers over Oosterschelde

Tijdstempel: 18:40–18:46 — Uitspraak: "Dat blijkt uit cijfers van het CBS."

- (a) **Financiering:** CBS — staatsgefinancierd statistisch bureau. Geen structureel belangenconflict bij feitelijke statistieken.
- (b) **Mandaat:** Compatibel met neutrale statistische rapportage.
- (c) **Ontbrekende tegenbron:** Geen; CBS-cijfers zijn een betrouwbare primaire bron.

Bron 3: Vakblad Nature over gletsjers

Tijdstempel: 18:54–19:12 — Uitspraak: "Vakblad Nature publiceert daar vandaag over."

- (a) **Financiering:** Nature — commercieel wetenschappelijk tijdschrift, peer-reviewed. Geen structureel belangenconflict bij klimaatdata.
- (b) **Mandaat:** Compatibel met wetenschappelijke rapportage.
- (c) **Ontbrekende tegenbron:** Geen alternatieve wetenschappelijke perspectieven aangeboden.

Bron 4: Hind Rajab Foundation

Tijdstempel: 16:02–17:21 — Uitspraak: "Er waren twee IDF-soldaten waarvan één oorlogsmisdadiger is, wat ons betreft."

- (a) **Financiering:** Niet transparant in uitzending; private stichting met pro-Palestijns mandaat.
- (b) **Structureel belangenconflict:** Organisatie heeft institutioneel belang bij kwalificatie van IDF-soldaten als oorlogsmisdadigers; dit is haar bestaansreden.
- (c) **Ontbrekende tegenbron:** Israëliische ambassade, IDF-woordvoerder, internationaal strafrechtjurist ontbreken volledig.

NGO/Advocacy-organisaties:

De Hind Rajab Foundation wordt gepresenteerd als juridische autoriteit zonder vermelding van haar advocacy-mandaat, financiering of politieke positionering. Dit is een structureel journalistiek tekort.

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Geruchttoetsing (strafpunten):

Gerucht 1:

Tijdstempel: 22:53–22:57

Bewering: "PVV-Kamerleden vertellen ons dat zij de overige collega's in groepjes aansturen"

Woordmarkering: Geen expliciete markering, maar bron is anoniem en niet verifieerbaar

Primaire bron aanwezig: Nee — strafpunt (+1)

Gerucht 2:

Tijdstempel: 26:08–26:12

Bewering: "Zo kan Nicolien van Vroonhoven... de eerste weken na de verkiezingen niet in contact komen met haar evenknie bij de PVV, Fleur Agema."

Woordmarkering: Geen; gepresenteerd als feit

Primaire bron aanwezig: Nee (anonieme bron) — strafpunt (+1)

Samenvatting: De bronkeuze is structureel eenzijdig: anonieme PVV-bronnen zonder verificatiemogelijkheid, een advocacy-organisatie gepresenteerd als juridische autoriteit, en het ontbreken van officiële reacties van betrokken partijen (PVV, Israël). Twee geruchtpunten verhogen de score met +2.

3. TIJDSVERDELING

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Verdeling van spreektijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreektijd:

- Oekraïne-segment (correspondent + beelden): ca. 14 min. (34%)
- PVV-segment (duider + reportage): ca. 14 min. (34%)
- AfD-segment (reportage): ca. 7 min. (17%)
- Overige onderwerpen (IDF, Wenen, OM, klimaat, weer): ca. 6 min. (15%)
- Presentator: ca. 3 min. (verdeeld over alle segmenten)

Binnen het PVV-segment:

- Kritische framing (duider, anonieme bronnen): ca. 10 min.
- PVV-verdediging (Wilders-citaat over Fortuyn): ca. 30 seconden
- Neutrale feitelijke informatie: ca. 3,5 min.

Binnen het Oekraïne-segment:

- Pro-Oekraïens perspectief: ca. 12 min.
- Russisch perspectief: ca. 1 min.
- Amerikaans/Trump-perspectief: 0 min. (uitsluitend als feitelijk onjuist gepresenteerd)

Samenvatting: De tijdsverdeling is binnen het PVV-segment sterk asymmetrisch: kritische framing domineert met ca. 71% van de segmenttijd, terwijl de PVV-verdediging minder dan 5% krijgt. In het Oekraïne-segment ontbreekt het Amerikaanse perspectief volledig als inhoudelijke positie.

4. WEGLATING (Selectieve Weglating)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant?

Weglating 1: Officiële PVV-reactie

Context

De uitzending presenteert een uitgebreid kritisch portret van de PVV-fractie op basis van anonieme bronnen.

Relevant bij: 19:14–32:53

Effect

De presentator vermeldt aan het einde (33:07–33:10) dat geen reactie is ontvangen, maar dit wordt niet als structureel probleem voor de betrouwbaarheid van het portret gepresenteerd. Het ontbreken van de officiële PVV-positie maakt het portret per definitie eenzijdig.

Weglating 2: Trumps redenering voor zijn Oekraïne-standpunt

Context

Trumps uitspraken over Oekraïne worden uitgebreid geciteerd en als feitelijk onjuist gekwalificeerd.

Relevant bij: 00:09–05:20

Effect

Door Trumps redenering niet inhoudelijk te presenteren, wordt de kijker niet in staat gesteld een eigen oordeel te vormen. De uitzending suggereert impliciet dat er geen legitieme redenering bestaat achter Trumps standpunt.

Weglating 3: Israëliësch perspectief op IDF-evacuatie en Hind Rajab Foundation

Context

De evacuatie van twee IDF-soldaten uit Amsterdam wordt uitsluitend vanuit het perspectief van de Hind Rajab Foundation gepresenteerd.

Relevant bij: 15:49–17:21

Effect

De kijker krijgt uitsluitend het perspectief van een partijdige advocacy-organisatie, zonder enige toetsing van de juridische claims of het Israëliësch standpunt.

Samenvatting: Drie structurele weglatingen versterken elkaar: het ontbreken van de officiële PVV-reactie, Trumps redenering en het Israëliësch perspectief creëren een consistent patroon waarbij de kritische framing van de uitzending niet wordt gecontrasteerd met de standpunten van de bekritiseerde partijen.

Ontbrekende stemmen

- Juridisch expert constitutioneel recht: Had kunnen toetsen of de PVV-structuur juridisch problematisch is of juist binnen de wettelijke kaders valt, in plaats van de duider deze kwalificatie zelf te laten maken.
- Woordvoerder PVV (officieel): Had de partijstandpunten over de interne organisatie kunnen verdedigen; de uitzending vermeldt dat geen reactie is ontvangen, maar de afwezigheid van het officiële PVV-standpunt maakt het portret structureel eenzijdig.
- Woordvoerder Trump-administratie of Amerikaans analist: Had de redenering achter Trumps Oekraïne-standpunt kunnen toelichten, in plaats van deze uitsluitend als feitelijk onjuist te presenteren.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- Israëlsche ambassade of IDF-woordvoerder: Had het Israëlsche perspectief op de evacuatie en de juridische claims kunnen toelichten.
- Criticus van de Hind Rajab Foundation: Had de werkwijze, juridische grondslag en mogelijke politieke agenda van de organisatie kunnen problematiseren.
- AfD-kiezer zonder economische nood: Had het perspectief kunnen vertegenwoordigen van kiezers die uit principiële overtuiging op de AfD stemmen, niet alleen uit armoede of frustratie.
- Russische of neutrale vredesonderhandelaar: Had het perspectief kunnen bieden van een partij die de Russische positie in de onderhandelingen inhoudelijk toelicht.
- Klimaatwetenschapper met nuancerende positie: Had de gletsjerdata in breder wetenschappelijk perspectief kunnen plaatsen.

5. CIJFERMANIPULATIE

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1: Amerikaans steunbedrag aan Oekraïne

Tijdstempel: 04:37–04:49

Cijfer: "Amerika heeft in totaal 114 miljard euro aan Oekraïne gegeven... plus een toezegging van bijna vijf miljard. Vanuit Europa is 132 miljard naar Oekraïne gegaan... plus daarbovenop nog eens een toezegging van 115 miljard."

Dimensies: (a) Absolutewaarde getoond ✓ — (b) Aandeel (% van BNP, per capita) niet getoond X — (c) Trend (over welke periode?) niet getoond X

Ontbrekende context: Het bedrag wordt gepresenteerd als weerlegging van Trumps claim, maar zonder tijdsperiode, zonder onderscheid tussen leningen en giften, en zonder vergelijking met de totale Oekraïense oorlogskosten of het Amerikaanse defensiebudget.

Wirkung: De kijker krijgt de indruk dat het bedrag eenduidig Trumps claim weerlegt, terwijl de cijfers zonder context niet vergelijkbaar zijn met Trumps claim over "investeringen in defensie".

Bevinding 2: PVV-participatie in parlementaire processen

Tijdstempel: 30:53–31:45

Cijfer: Grafische weergave van moties en amendementen per fractie (exacte cijfers niet in transcript, maar visueel gepresenteerd)

Dimensies: (a) Absolutewaarde getoond ✓ — (b) Aandeel (per Kamerlid, gecorrigeerd voor fractiegrootte) niet expliciet getoond X — (c) Trend (vergelijking met eerdere periodes) niet getoond X

Ontbrekende context: De PVV heeft de grootste fractie (37 zetels); het absolute aantal moties en amendementen is zonder correctie voor fractiegrootte niet vergelijkbaar met kleinere fracties. Bovendien ontbreekt vergelijking met de beginjaren van andere grote fracties.

Wirkung: De kijker krijgt de indruk dat de PVV structureel minder bijdraagt aan het parlementaire proces, terwijl de cijfers zonder normalisatie voor fractiegrootte misleidend zijn.

Bevinding 3: AfD-steun in Gelsenkirchen

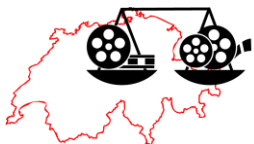
Tijdstempel: 35:44–35:49

Cijfer: "Inmiddels kunnen ze in Gelsenkirchen rekenen op 20% van de stemmen."

Dimensies: (a) Absolutewaarde getoond ✓ — (b) Aandeel (vergeleken met nationaal gemiddelde of andere steden) niet getoond X — (c) Trend (stijging/daling ten opzichte van vorige verkiezingen) niet getoond X

Ontbrekende context: 20% in Gelsenkirchen wordt gepresenteerd als significant, maar zonder vergelijking met het nationale AfD-gemiddelde (ca. 20-22%) of de historische ontwikkeling in de stad.

Wirkung: De kijker krijgt de indruk dat Gelsenkirchen een bijzonder geval is, terwijl 20% dicht bij het nationale gemiddelde ligt.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Samenvatting: In drie gevallen worden cijfers gepresenteerd zonder de voor inhoudelijke beoordeling noodzakelijke dimensies (aandeel, trend, normalisatie). Dit leidt tot een vertekend beeld dat de kritische framing van de uitzending ondersteunt.

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Diskreditering door associatie met negatieve groepen of ideeën.

Associatie 1: PVV — gesloten bolwerk / machtsconcentratie

Tijdstempel: 19:51 — Citaat: "Het is een gesloten bolwerk van 37 kamerleden."

Techniek: De term "gesloten bolwerk" associeert de PVV met ondoorzichtigheid en antidemocratische structuren, zonder dat dit juridisch of constitutioneel wordt onderbouwd.

Wirkung: De kijker associeert de PVV met autoritaire partijstructuren, terwijl de duider zelf erkent dat de werkwijze "niet ondemocratisch of verboden" is (32:13).

Associatie 2: Trump — Poetin

Tijdstempel: 14:10–14:14 — Citaat: "En al helemaal niet als ze van een bondgenoot Trump dezelfde dingen horen als van de vijand Poetin."

Techniek: Trump en Poetin worden in één zin gekoppeld via de structuur "bondgenoot X zegt hetzelfde als vijand Y", wat een impliciete gelijkstelling creëert.

Wirkung: De kijker associeert Trumps standpunten met Russische propaganda, zonder dat de inhoudelijke verschillen of de redenering van Trump worden geanalyseerd.

Associatie 3: AfD — extremisme

Tijdstempel: 33:18–33:23 — Citaat: "Het lijkt erop dat de rechts-radicalen AfD, waarvan sommige afdelingen als extremistisch worden bestempeld, de tweede partij van het land wordt."

Techniek: De kwalificatie "rechts-radicaal" en "extremistisch" worden als vaststaand feit gepresenteerd, terwijl "als extremistisch worden bestempeld" een juridisch-administratieve kwalificatie is die niet voor de gehele partij geldt.

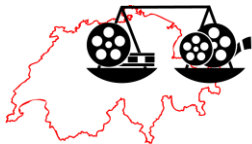
Wirkung: De kijker associeert de gehele AfD met extremisme, terwijl de juridische kwalificatie slechts voor bepaalde deelorganisaties geldt.

Toetsing personen geframed als problematisch:

Geert Wilders (indirect geframed via PVV-portret):

- Werkt met verifieerbare primaire bronnen: JA (parlementaire stukken, partijprogramma)
- Kernuitspraken falsifieerbaar: JA
- Verloren door positie: Persoonlijke vrijheid (permanente beveiliging), sociale uitsluiting
- Gewonnen: Politieke macht, media-aandacht
- Netto: Risico > Gewinn → verhoogde geloofwaardigheid van oprechtheid
- Toon: Zakelijk-politiek, niet apocalyptisch
- RESULTAATCATEGORIE: A — Systemkritische politicus met methode

Assoatieketen: PVV (gesloten) → Wilders (machtsconcentratie) → antidemocratisch → vergelijkbaar met autoritaire structuren

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Samenvatting (categorie-toewijzing met matrixmotivering):

- PVV/Wilders: Categorie A — De framing als antidemocratisch is niet onderbouwd; de duider erkent zelf dat de structuur legaal is. De associatie met autoritarisme is niet gerechtvaardigd op basis van de gepresenteerde feiten.
- Trump: Categorie B — Grensval; sommige feitelijke claims zijn aantoonbaar onjuist, maar de associatie met Poetin is een retorische techniek, geen inhoudelijke analyse.
- AfD: Categorie B — De kwalificatie "rechts-radicaal" voor de gehele partij is een politiek oordeel, niet een juridisch vastgesteld feit voor de gehele organisatie.

7. TIMING

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1: Opening met morele veroordeling van Trump

Positie: 00:09–01:38 (opening)

Inhoud: "Dit is geen propaganda uit Moskou. Dit zijn teksten van de Amerikaanse president Trump."

Timing-effect: De uitzending opent met een expliciete morele kwalificatie die Trumps uitspraken gelijkstelt aan Russische propaganda. Dit zet het referentiekader voor de gehele uitzending: Trump is de antagonist, Oekraïne de slachtofferpartij. Alle latere informatie wordt door de kijker door dit frame gefilterd.

Bevinding 2: PVV-portret na Oekraïne-segment

Positie: 19:13–32:53 (midden)

Inhoud: "Het was een historisch moment. Het moment dat de PVV van Geert Wilders met maar liefst 37 zetels de verkiezingen wint."

Timing-effect: Het PVV-portret volgt op het Oekraïne-segment, dat de kijker heeft geprimed met thema's als democratie, vrijheid en autoritarisme. De plaatsing versterkt de impliciete associatie tussen de PVV-structuur en antidemocratische tendensen.

Bevinding 3: Geen officiële PVV-reactie vermeld tot het allerlaatste moment

Positie: 33:07–33:10 (na afloop van het segment)

Inhoud: "We hebben op onze bevindingen een reactie gevraagd aan de PVV. Maar die hebben we niet gekregen."

Timing-effect: De vermelding dat geen reactie is ontvangen, komt pas nadat het volledige kritische portret is gepresenteerd. De kijker heeft het portret al geabsorbeerd zonder de kanttekening dat de bekritiseerde partij geen gelegenheid heeft gehad te reageren.

Samenvatting: De timing van de opening (morele veroordeling Trump), de plaatsing van het PVV-portret na het democratie-thema en de late vermelding van het ontbreken van een PVV-reactie versterken elkaar en creëren een cumulatief effect dat de kritische framing van de uitzending ondersteunt.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodisch principe (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een reactie kan alleen als selectief worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere posities geen analoge reactie opleverden.

Bevinding 1: Trumps uitspraken over Oekraïne

Tijdstempel: 00:09–01:38

Uitlokkende gebeurtenis: Trump noemt Zelensky een dictator en stelt dat Oekraïne de oorlog is begonnen.

Reactie: "Dit is geen propaganda uit Moskou. Dit zijn teksten van de Amerikaanse president Trump." — Expliciete morele veroordeling in de openingszin van de uitzending.

Vergelijking: Poetins uitspraken over Oekraïne (14:31–15:49) worden feitelijk weergegeven zonder vergelijkbare morele veroordeling. Poetin "is tevreden met de gesprekken" — neutraal gepresenteerd.

Asymmetrie: Trumps uitspraken worden moreel veroordeeld; Poetins uitspraken worden neutraal weergegeven. Dit is asymmetrisch gegeven dat Poetin de militaire agressor is in het conflict.

Verontwaardigingsgraad: 4/5

Selectiviteit: 3/5

Bevinding 2: PVV-fractiediscipline vs. andere partijen

Tijdstempel: 29:00–29:13

Uitlokkende gebeurtenis: PVV houdt pers op afstand en legt minder verantwoording af.

Reactie: "De PVV houdt de pers op afstand. Ze weigeren ook om uit te leggen hoe de PVV functioneert. En ook hoe standpunten tot stand komen. Ze leggen dus minder verantwoording af."

Vergelijking: Andere partijen die de pers op afstand houden of interne discussies niet openbaar maken (bijv. tijdens coalitieonderhandelingen) worden niet met vergelijkbare verontwaardiging behandeld.

Asymmetrie: Aantoonbaar — de duider erkent zelf dat andere partijen ook "altijd opportunistische redenen" hebben om moeilijk bereikbaar te zijn (28:49–28:54), maar dit wordt niet als vergelijkbaar probleem gepresenteerd.

Verontwaardigingsgraad: 3/5

Selectiviteit: 3/5

Samenvatting: De uitzending toont selectieve verontwaardiging bij Trumps uitspraken (moreel veroordeeld) en de PVV-structuur (als democratisch deficit gepresenteerd), terwijl vergelijkbare fenomenen bij andere actoren (Poetin, andere partijen) neutraal of begripvol worden behandeld. De asymmetrie is aantoonbaar op basis van vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve Weglating — Totaalbeeld)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe volledig beeldt de uitzending het onderwerp af?

Bevinding 1: Ontbrekend Amerikaans perspectief op Oekraïne

Tijdstempel: 00:09–14:28

Ontbrekend perspectief/feit: De strategische redenering van de Trump-administratie voor haar Oekraïne-standpunt (bijv. vermijden van escalatie, onderhandelingsdruk, binnenlandse politieke overwegingen) wordt niet gepresenteerd.

Relevantie: Voor een evenwichtige berichtgeving over een internationale diplomatieke crisis is het perspectief van alle betrokken partijen essentieel.

Effect: De kijker krijgt uitsluitend het Oekraïense en Europese perspectief als referentiekader; Trumps standpunt wordt uitsluitend als feitelijk onjuist en moreel verwerpelijk gepresenteerd.

Bevinding 2: Ontbrekende vergelijking partijstructuren

Tijdstempel: 19:13–32:53

Ontbrekend perspectief/feit: Een systematische vergelijking van de PVV-structuur met partijstructuren in andere Europese landen (bijv. Forza Italia, En Marche, of andere eenmansbewegingen) ontbreekt.

Relevantie: Zonder vergelijkend kader is de kwalificatie "volledig anders dan de andere partijen" niet onderbouwd.

Effect: De kijker krijgt de indruk dat de PVV-structuur uniek problematisch is, terwijl vergelijkbare structuren in andere democratieën bestaan.

Bevinding 3: Ontbrekend perspectief op Hind Rajab Foundation

Tijdstempel: 15:49–17:21

Ontbrekend perspectief/feit: De juridische grondslag van de claims van de Hind Rajab Foundation, haar financiering, en kritiek op haar werkwijze ontbreken volledig.

Relevantie: Een advocacy-organisatie die juridische claims maakt over oorlogsmisdaden verdient kritische toetsing.

Effect: De kijker krijgt de indruk dat de juridische claims van de organisatie onomstreden zijn.

Samenvatting: De uitzending vertoont een consistent patroon van selectieve weglating: perspectieven die de kritische framing zouden nuanceren of tegenspreken (Trump, Israël, vergelijkende partijanalyse) ontbreken structureel, terwijl perspectieven die de framing ondersteunen (Oekraïne, anonieme PVV-bronnen, Hind Rajab Foundation) uitgebreid aan bod komen.

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

7/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Hoe wordt het onderwerp fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1: Oekraïne als slachtoffer van Trump én Poetin

Tijdstempel: 00:09–01:38

Citaat: "Dit is geen propaganda uit Moskou. Dit zijn teksten van de Amerikaanse president Trump."

Manipulatie: Het frame stelt Trumps uitspraken gelijk aan Russische propaganda, waarmee de kijker wordt geprimed om Trumps standpunt als inherent onbetrouwbaar en kwaadaardig te beschouwen.

Waarom problematisch: Dit frame sluit inhoudelijke analyse van Trumps redenering bij voorbaat uit en positioneert de uitzending als morele autoriteit over de geopolitieke situatie.

Bevinding 2: PVV als antidemocratisch bolwerk

Tijdstempel: 19:51 / 29:24 / 32:20

Citaat: "Het is een gesloten bolwerk van 37 kamerleden." / "Ze leggen dus minder verantwoording af." / "Het is duidelijk een machine die marcheert achter de ideeën aan van Geert Wilders."

Manipulatie: De PVV-structuur wordt consequent ingekaderd als democratisch deficit, terwijl de duider zelf erkent dat de werkwijze "niet ondemocratisch of verboden" is. Het frame "machine" en "marcheren" roept militaire en autoritaire connotaties op.

Waarom problematisch: Het frame suggereert een democratisch probleem dat juridisch niet bestaat, en negeert de PVV-redenering dat haar structuur juist de kiezersbelangen beschermt.

Bevinding 3: AfD-opkomst als sociaaleconomisch probleem

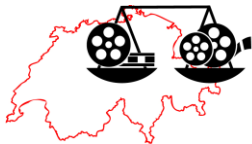
Tijdstempel: 33:11–40:14

Citaat: "In een stad waar intussen 30 procent van de bewoners een migratieachtergrond heeft en het gemiddelde inkomen ver achterblijft bij de rest van het land..."

Manipulatie: De opkomst van de AfD wordt uitsluitend verklaard vanuit armoede, migratie en verlies van industrie — een sociaaleconomisch frame dat AfD-kiezers impliciet als slachtoffers van omstandigheden presenteert, niet als rationele politieke actoren met principiële overtuigingen.

Waarom problematisch: Dit frame reduceert AfD-kiezers tot hun sociaaleconomische omstandigheden en negeert ideologische of principiële motieven, wat een paternalistisch en onvolledig beeld oplevert.

Samenvatting: De uitzending hanteert drie dominante frames die elkaar versterken: Oekraïne als democratisch slachtoffer, de PVV als antidemocratisch bolwerk, en rechts-populistische kiezers als sociaaleconomisch gedreven. Deze frames sluiten alternatieve interpretaties structureel uit.

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gecreëerd?

Bevinding 1: "Gesloten bolwerk"

Tijdstempel: 19:51 / 00:51

Citaat: "De grootste partij van Nederland is een gesloten bolwerk."

Manipulatie: "Bolwerk" heeft militaire en defensieve connotaties die ondoorzichtigheid en vijandigheid impliceren.

Waarom problematisch: Neutrale alternatief zou zijn: "De PVV hanteert strikte fractiediscipline en beperkte externe communicatie."

Bevinding 2: "Marcheert achter Geert Wilders aan"

Tijdstempel: 32:20

Citaat: "Het is duidelijk een machine die marcheert achter de ideeën aan van Geert Wilders."

Manipulatie: "Marcheren" en "machine" roepen militaire en mechanische connotaties op die autonomie en menselijkheid van de Kamerleden ontkennen.

Waarom problematisch: Neutraal alternatief: "De PVV-fractie volgt consequent de koers van Wilders."

Bevinding 3: "Rechts-radicale AfD"

Tijdstempel: 33:18

Citaat: "Het lijkt erop dat de rechts-radicale AfD..."

Manipulatie: "Rechts-radicaal" is een politiek-normatief label dat als feitelijke kwalificatie wordt gepresenteerd, terwijl de juridische kwalificatie "extremistisch" slechts voor bepaalde deelorganisaties geldt.

Waarom problematisch: Neutraal alternatief: "De rechtse AfD, waarvan sommige deelorganisaties als extremistisch zijn geïdentificeerd..."

Samenvatting: De woordkeuze in de uitzending is consistent gericht op het creëren van negatieve connotaties bij rechts-populistische partijen en actoren, terwijl neutrale alternatieven beschikbaar waren. Dit patroon is niet incidenteel maar structureel.

12. MODERATIEGEDRAG

4/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodisch principe (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een interventie kan alleen als asymmetrisch worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere gasten geen analoge interventie opleverden.

Bevinding 1: Geen doorvragen bij normatieve kwalificaties duider

Tijdstempel: 29:24 / 32:42

Uitlokkende gebeurtenis: Noorlander stelt dat de PVV "minder verantwoording aflegt" en "politiek gemarginaliseerd" is — normatieve kwalificaties zonder empirische onderbouwing.

Citaat (presentator): Geen doorvraag; de presentator accepteert de kwalificaties zonder toetsing.

Vergelijking: Bij feitelijke claims over Trump (04:37) wordt wél een feitelijke correctie gepresenteerd ("Dit is feitelijk onjuist"). Bij normatieve claims van de duider over de PVV ontbreekt vergelijkbare toetsing.

Asymmetrie: Aantoonbaar — feitelijke claims van Trump worden gecorrigeerd, normatieve claims van de duider over de PVV niet.

Bevinding 2: Geen doorvragen bij claim Hind Rajab Foundation

Tijdstempel: 16:25–16:28

Uitlokkende gebeurtenis: Woordvoerder stelt dat één van de IDF-soldaten "een oorlogsmisdadiger is, wat ons betreft."

Citaat (presentator/reporter): Geen doorvraag over de juridische grondslag van deze claim.

Vergelijking: Bij de PVV-structuur wordt wél doorgevraagd ("Hoe is dat bij andere partijen?", 28:42). Bij de juridische claim van de Hind Rajab Foundation ontbreekt vergelijkbare kritische doorvraging.

Asymmetrie: Aantoonbaar — kritische doorvraging ontbreekt bij een partijdige advocacy-organisatie die een ernstige juridische claim maakt.

Samenvatting: Het moderatiegedrag vertoont een asymmetrie: normatieve kwalificaties van de duider over de PVV en juridische claims van de Hind Rajab Foundation worden niet kritisch doorgevraagd, terwijl feitelijke claims van Trump wél worden gecorrigeerd. Dit patroon versterkt de kritische framing van de uitzending.

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Verschillende harde/zachte vragen aan verschillende personen.

Asymmetrie 1: Vragen aan duider over PVV vs. vragen over andere partijen

Aan Noorlander over PVV, 32:00: "Wat is verder je analyse? Wat zegt dit over de PVV?" — Hard/sturend: vraagt om een oordeel over de PVV als geheel.

Aan Noorlander over andere partijen, 28:42: "Hoe is dat bij andere partijen?" — Zacht/informatief: vraagt om feitelijke vergelijking.

Vergelijking: De vraag over de PVV vraagt om een normatief oordeel; de vraag over andere partijen vraagt om feitelijke informatie. Dit creëert een asymmetrie waarbij de PVV als onderwerp van oordeel wordt gepositioneerd en andere partijen als neutraal referentiekader.

Asymmetrie 2: Geen kritische vragen aan Hind Rajab Foundation

Aan woordvoerder Hind Rajab Foundation, 17:06–17:09: "Ja, dat is niet handig." — Zacht/instemmend: de reporter bevestigt de frustratie van de organisatie.

Vergelijking: Geen kritische vraag over de juridische grondslag van de claim "oorlogsmisdadiger", de financiering van de organisatie, of de werkwijze van het "werken in de stilte".

Asymmetrie: Aantoonbaar — de Hind Rajab Foundation krijgt zachte, instemmende vragen; de PVV wordt onderworpen aan kritische analyse.

Samenvatting: De vragen-asymmetrie versterkt de kritische framing van de uitzending: de PVV wordt onderworpen aan normatieve vragen, terwijl de Hind Rajab Foundation instemmende vragen krijgt en Trumps standpunten niet inhoudelijk worden bevraagd maar uitsluitend als feitelijk onjuist worden gepresenteerd.

14. FALSE BALANCE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1: Schijnbare evenwichtigheid in PVV-portret

Tijdstempel: 32:06–32:14

Constructie: "Ze doen niks wat niet mag. Het is anders dan anderen doen. Het is niet ondemocratisch of verboden, maar ze werken gewoon heel anders."

Analyse: De duider erkent dat de PVV-structuur legaal is, maar dit wordt gepresenteerd als een kleine concessie binnen een overwegend kritisch portret. De erkenning van legaliteit fungeert als schijnbare evenwichtigheid die de kritische framing legitimeert ("niet verboden, maar toch problematisch").

Samenvatting: De false balance in deze uitzending is beperkt; de uitzending maakt geen poging tot kunstmatige evenwichtigheid maar kiest openlijk voor een kritische framing. De enige false balance-techniek is de kleine concessie aan de legaliteit van de PVV-structuur, die de kritische framing juist versterkt door haar te legitimeren.

15. AGENDA-SETTING

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1: Europees-Atlantisch kader als vanzelfsprekend referentiekader

Agenda-element: Het Europese en Oekraïense perspectief op de oorlog geldt als het vanzelfsprekende referentiekader; Trumps afwijking hiervan wordt als problematisch gepresenteerd.

Tijdstempel: 00:09–14:28 — Bewijs: "Dit is geen propaganda uit Moskou. Dit zijn teksten van de Amerikaanse president Trump."

Alternatieve agenda: Een uitzending die ook de strategische redenering van de Trump-administratie serieus neemt, zou een ander beeld geven van de geopolitieke situatie.

Bevinding 2: Parlementaire participatie als norm voor democratische kwaliteit

Agenda-element: Het aantal ingediende moties en amendementen geldt als maatstaf voor democratische kwaliteit van een fractie.

Tijdstempel: 30:40–31:55 — Bewijs: "Dat zie je eigenlijk uit alle getallen... ze doen voor een groot deel niet mee aan het parlementaire proces."

Alternatieve agenda: Een uitzending die ook andere maatstaven voor democratische kwaliteit hanteert (bijv. kiezersvertegenwoordiging, uitvoering van verkiezingsbeloften, coalitiebetrouwbaarheid) zou een genuanceerder beeld geven.

Samenvatting: De uitzending stelt twee agenda's als vanzelfsprekend: het Europees-Atlantisch kader als norm voor buitenlands beleid, en parlementaire participatie als norm voor democratische kwaliteit. Beide agenda's benadelen rechts-populistische actoren (Trump, PVV, AfD) die deze normen expliciet ter discussie stellen.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

Overzicht Individuele Scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Expertenkeuze	H	6	Drie experts met structurele belangenconflicten, waarvan één (Hind Rajab Foundation) als ROOD beoordeeld
2	Bronkeuze	H	7	Anonieme bronnen, partijdige advocacy-organisatie als juridische autoriteit, twee geruchtpunten
3	Tijdsverdeling	H	5	PVV-segment 71% kritisch, Oekraïne-segment zonder Amerikaans perspectief
4	Weglating	H	7	Drie structurele weglatingen: PVV-reactie, Trumps redenering, Israëlisch perspectief
5	Cijfermanipulatie	H	4	Drie gevallen van onvolledige dimensionering van cijfers
6	Schuld door associatie	H	5	PVV-Trump-AfD geassocieerd met autoritarisme/extremisme zonder juridische onderbouwing
7	Timing	H	4	Opening met morele veroordeling Trump; PVV-reactie pas na afloop segment vermeld
8	Selectieve Verontwaardiging	H	6	Trump moreel veroordeeld; Poetin neutraal; PVV als democratisch deficit; andere partijen niet
9	Volledigheid	H	7	Consistent patroon van weglating van perspectieven die kritische framing nuanceren
10	Framing	S	7	Drie dominante frames: Oekraïne als slachtoffer, PVV als antidemocratisch, AfD-kiezers als sociaaleconomisch gedreven
11	Woordkeuze	S	6	"Gesloten bolwerk", "marcheren", "rechts-radicaal" — consistent negatieve connotaties bij rechts-populistische actoren
12	Moderatiegedrag	S	4	Normatieve claims duidelijker en juridische claims Hind Rajab Foundation niet kritisch doorgevraagd
13	Vragen-asymmetrie	S	5	PVV onderworpen aan normatieve vragen; Hind Rajab Foundation krijgt instemmende vragen
14	Schijnbalans	S	3	Beperkte false balance; kleine concessie aan legaliteit PVV versterkt kritische framing
15	Agenda-Setting	S	6	Europees-Atlantisch kader en parlementaire participatie als vanzelfsprekende normen

Resultaten

- HARDFACTS-SCORE (Gemiddelde Criteria 1-9): 5,7 / 10
- SOFTFACTS-SCORE (Gemiddelde Criteria 10-15): 5,2 / 10
- TOTAALSCORE (Gemiddelde alle 15 criteria): 5,5 / 10

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Dominante Technieken

- 1. Weglating (Score 7):** De uitzending laat structureel perspectieven weg die de kritische framing zouden nuanceren: Trumps redenering, het Israëlische perspectief en de officiële PVV-reactie ontbreken, terwijl de kritische perspectieven (Oekraïne, anonieme PVV-bronnen, Hind Rajab Foundation) uitgebreid aan bod komen. Dit creëert een consistent eenzijdig beeld dat niet kan worden gecorrigeerd door de kijker.
- 2. Framing (Score 7):** Drie dominante frames structureren de gehele uitzending: Oekraïne als democratisch slachtoffer van Trump én Poetin, de PVV als antidemocratisch bolwerk, en rechts-populistische kiezers als sociaaleconomisch gedreven. Deze frames sluiten alternatieve interpretaties bij voorbaat uit en positioneren de uitzending als morele autoriteit.
- 3. Bronkeuze (Score 7):** De bronkeuze is structureel eenzijdig: anonieme PVV-bronnen zonder verificatiemogelijkheid, een partijdige advocacy-organisatie (Hind Rajab Foundation) gepresenteerd als juridische autoriteit, en het ontbreken van officiële reacties van bekritiseerde partijen. Twee geruchtpunten verhogen de score.

Kernboodschappen van de Uitzending

**BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK): ** "Trump is een bedreiging voor de democratie en staat aan de kant van Poetin ten koste van Oekraïne."

Techniek: Framing, woordkeuze, weglating van Trumps redenering — Bewijs: 00:09–01:38, 14:10–14:14

**BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK): ** "De PVV van Wilders is een gesloten, antidemocratische machine die minder verantwoording aflegt dan andere partijen."

Techniek: Selectieve bronkeuze (anonieme bronnen), framing, woordkeuze, weglating van officiële PVV-reactie — Bewijs: 19:51, 29:24, 32:20

**BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK): ** "De opkomst van rechts-populisme (PVV, AfD, Trump) vormt een bedreiging voor democratische normen en instituties."

Techniek: Agenda-setting, guilt by association, timing — Bewijs: 33:18–33:23, 32:20, 00:09–01:38

Motivering: De uitzending scoort 5,5/10 op basis van 15 criteria, wat overeenkomt met duidelijke eenzijdigheid. De eenzijdigheid is niet het gevolg van incidentele fouten maar van een consistent patroon: structurele weglating van perspectieven die de kritische framing nuanceren, gebruik van negatief geladen taalgebruik bij rechts-populistische actoren, en presentatie van partijdige bronnen als neutrale autoriteiten. De uitzending voldoet daarmee niet volledig aan de pluriformiteitseis van de Mediawet Art. 2.1, die evenwichtige berichtgeving vereist over het totale aanbod. De eenzijdigheid is consistent gericht op rechts-populistische actoren (PVV, Trump, AfD), terwijl vergelijkbare kritische analyse van linkse of andere actoren ontbreekt.

CONCLUSIE

De uitzending van Nieuwsuur vertoont een consistent patroon van duidelijke eenzijdigheid dat de pluriformiteitseis van de Mediawet Art. 2.1 onder druk zet. De drie dominante technieken — weglating, framing en bronkeuze — versterken elkaar en creëren een uitzending die rechts-populistische actoren (PVV, Trump, AfD) consequent negatief positioneert zonder vergelijkbare kritische analyse van andere politieke actoren. De totaalscore van 5,5/10 en de links-rechts-tendentiescore van +1,8 bevestigen een links-begunstigd perspectief. Bijzonder problematisch is de presentatie van de Hind Rajab Foundation als neutrale juridische autoriteit (bronlicht ROOD), het ontbreken van de officiële PVV-reactie op een uitgebreid kritisch portret, en de morele gelijkstelling van Trumps uitspraken met Russische propaganda in de openingszin van de uitzending. Op basis van de Mediawet Art. 2.1 is er sprake van een aantoonbare schending van de evenwichtigheidseis, die echter in de context van het totale NPO-aanbod moet worden beoordeeld.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	EXPERTENKEUZE	6	●●●
2	BRONKEUZE	7	●●●●
3	TIJDSVERDELING	5	●●●
4	WEGLATING (Selectieve Weglating)	7	●●●●
5	CIJFERMANIPULATIE	4	●●
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	5	●●●
7	TIMING	4	●●
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	6	●●●
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve Weglating — Totaalbeeld)	7	●●●●
10	FRAMING (Kader stellen)	7	●●●●
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	6	●●●
12	MODERATIEGEDRAG	4	●●
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	5	●●●
14	FALSE BALANCE	3	●●
15	AGENDA-SETTING	6	●●●

HARDFACTS-SCORE (1-8)

5.7/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

5.2/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

TOTAALSCORE

5.5/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

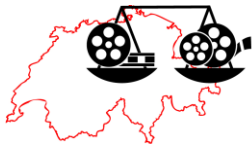
0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE KWALIFICATIE (Mediawet Art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet Art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Schending 1: Gebrek aan pluriformiteit — ontbreken van het perspectief van bekritiseerde partijen

Norm: Mediawet Art. 2.1 — pluriformiteitseis

Feitelijke omschrijving: De uitzending presenteert een uitgebreid kritisch portret van de PVV-fractie () op basis van uitsluitend anonieme bronnen, zonder dat de PVV de gelegenheid heeft gehad inhoudelijk te reageren. De vermelding dat geen reactie is ontvangen (33:07–33:10) ontslaat de redactie niet van de verplichting om de bekritiseerde partij een reële mogelijkheid tot weerwoord te bieden.

Bewijs: Tijdstempel 33:07–33:10 — Citaat: "We hebben op onze bevindingen een reactie gevraagd aan de PVV. Maar die hebben we niet gekregen."

Beoordeling: Het ontbreken van een officiële PVV-reactie op een uitgebreid kritisch portret, gecombineerd met het uitsluitend gebruik van anonieme bronnen, is in strijd met de pluriformiteitseis. Een pluriforme uitzending vereist dat alle relevante perspectieven aan bod komen, ook wanneer de bekritiseerde partij niet meewerkt — in dat geval door het standpunt van de partij op basis van openbare bronnen te presenteren.

Schending 2: Gebrek aan evenwichtigheid — selectieve morele veroordeling

Norm: Mediawet Art. 2.1 — evenwichtigheidseis

Feitelijke omschrijving: De uitzending opent met een expliciete morele veroordeling van Trumps uitspraken ("Dit is geen propaganda uit Moskou. Dit zijn teksten van de Amerikaanse president Trump."), terwijl Poetins uitspraken neutraal worden weergegeven. Dit is een aantoonbare asymmetrie bij vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen.

Bewijs: Tijdstempel 00:09–01:38 — Citaat: "Dit is geen propaganda uit Moskou. Dit zijn teksten van de Amerikaanse president Trump." Vergelijking: 14:31–15:49 — Poetins uitspraken worden neutraal weergegeven.

Beoordeling: De selectieve morele veroordeling van één actor (Trump) bij vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen van een andere actor (Poetin) is in strijd met de evenwichtigheidseis van de Mediawet Art. 2.1.

Schending 3: Gebrek aan onafhankelijkheid — presentatie van partijdige bron als neutrale autoriteit

Norm: Mediawet Art. 2.1 — onafhankelijkheidseis

Feitelijke omschrijving: De Hind Rajab Foundation, een partijdige advocacy-organisatie met een pro-Palestijns mandaat, wordt gepresenteerd als juridische autoriteit over oorlogsmisdaden, zonder vermelding van haar mandaat, financiering of politieke positionering. De claim "één oorlogsmisdadiger is, wat ons betreft" wordt niet kritisch getoetst.

Bewijs: Tijdstempel 16:25–16:28 — Citaat: "Er waren twee IDF-soldaten waarvan één oorlogsmisdadiger is, wat ons betreft."

Beoordeling: Het presenteren van een partijdige advocacy-organisatie als neutrale juridische autoriteit, zonder kritische toetsing van haar claims, is in strijd met de onafhankelijkheidseis van de Mediawet Art. 2.1.

Totaalbeoordeling Mediawet Art. 2.1

De uitzending vertoont op drie punten een aantoonbare spanning met de eisen van de Mediawet Art. 2.1: het ontbreken van pluriformiteit door de afwezigheid van het perspectief van bekritiseerde partijen, het gebrek aan evenwichtigheid door selectieve morele veroordeling, en het gebrek aan onafhankelijkheid door de presentatie van een partijdige bron als neutrale autoriteit. De schendingen zijn niet incidenteel maar structureel en consistent gericht op rechts-populistische actoren. In de context van het totale NPO-aanbod dient te worden beoordeeld of deze eenzijdigheid wordt gecompenseerd door andere uitzendingen; op basis van deze uitzending alleen is er sprake van een aantoonbare schending van de pluriformiteits- en evenwichtigheidseis. Een formele klacht bij het Commissariaat voor de Media op grond van Mediawet Art. 2.1 is op basis van de gedocumenteerde bevindingen juridisch onderbouwbaar.

HOOFDSTUK 6 — Brondieptecheck

1. Hind Rajab Foundation

1. FINANCIERING: Private stichting; financiering niet transparant in uitzending. Opgericht na de dood van het Palestijnse meisje Hind Rajab in Gaza (januari 2024). Geen publieke of staatsgefinancierde structuur; afhankelijk van donaties uit pro-Palestijns netwerk.

2. MANDAAT: Expliciet pro-Palestijns advocacy-mandaat; doel is juridische vervolging van IDF-militairen. Structureel incompatibel met neutrale juridische beoordeling.

3. BELANGENCONFLICT: De organisatie heeft een institutioneel belang bij de kwalificatie van IDF-militairen als oorlogsmisdadigers; dit is haar bestaansreden en financieringsgrondslag.

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX (Bronlicht, 6D -2/+2):

D1 Belangenconflict: -2 — Institutioneel belang bij specifieke uitkomst

D2 Persoonlijk risico: +1 — Juridische procedures impliceren enig risico

D3 Vakbekwaamheid: -1 — Advocacy-organisatie, geen onafhankelijk juridisch tribunaal

D4 Consistentie: -1 — Per definitie partijdig in dit conflict

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Claim zonder juridisch vonnis of bewijs

D6 Bronniveau: -2 — Tertiaire bron

• TOTAAL: -6 → BRONLICHT: ROOD

5. TEGENSTEM: Geen tegenstem aangeboden; Israëlische ambassade, IDF-woordvoerder en internationaal strafrechtjurist ontbreken volledig.

BELANGRIJK: De presentatie van de Hind Rajab Foundation als neutrale juridische autoriteit is een ernstig journalistiek tekort. "Juridische actie ondernemen" is geen bewijs van juridische autoriteit of gegrondheid van de claims. De organisatie is een partijdige advocacy-organisatie en dient als zodanig te worden gepresenteerd.

2. NPO/Nieuwsuur (als institutionele bron voor het PVV-onderzoek)

1. FINANCIERING: Publiek gefinancierd via de rijksoverheid; budget afhankelijk van politieke besluitvorming. De PVV als grootste regeringspartij heeft herhaaldelijk de NPO bekritiseerd en bezuinigingen op de publieke omroep bepleit.

2. MANDAAT: Onafhankelijke journalistiek; mandaat is compatibel met kritisch onderzoek naar politieke partijen, maar vereist hoor en wederhoor en pluriforme bronkeuze.

3. BELANGENCONFLICT: NPO heeft institutioneel belang bij het handhaven van haar onafhankelijkheid tegenover de PVV als politieke dreiging; dit creëert een structureel potentieel belangenconflict bij kritische berichtgeving over de PVV.

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

D1 Belangenconflict: -1 — Institutioneel belang bij kritische berichtgeving over PVV

D2 Persoonlijk risico: +1 — Journalisten riskeren reputatieschade bij onjuiste berichtgeving

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Professionele journalistieke organisatie

D4 Consistentie: +1 — Consistent kritisch over PVV-structuur

D5 Emotionalisering vs. data: 0 — Combineert data met normatieve kwalificaties

D6 Bronniveau: -1 — Secundaire bron (duiding op basis van anonieme bronnen)

• TOTAAL: +2 → BRONLICHT: GEEL

5. TEGENSTEM: De NPO presenteert zichzelf als neutrale journalistieke autoriteit; een externe toetsing van haar berichtgeving over de PVV door een onafhankelijke mediawaakhond ontbreekt in de uitzending.

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Hind Rajab Foundation	-2	+1	-1	-1	-1	-2	-6	ROOD
NPO/Nieuwsuur (als institutionele bron voor het PVV-onderzoek)	-1	+1	+2	+1	0	-1	+2	GEEL

Juridische en methodologische toelichting

Geen feitelijke vaststelling	De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.
Geen juridisch oordeel	De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten schendt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).
Geen causaliteitsbewijs	Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.
Geen oordeel over intentie	De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.
Heuristisch vergelijkingsinstrument	De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

---

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

---

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

Literatuur

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt.

Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven.

In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.